

Nemzeti Kulturális Alap
Közgyűjtemények Kollégiuma
H-1085 Budapest
Gyulai Pál u. 13.

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

**A Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiumának a
Károlyi család vésett grófi címerével díszített, aranyozott ezüst evőeszköz-készlet
Iparművészeti Múzeum gyűjteményének gyarapítása céljából történő megvásárlását
támogató pályázatához**

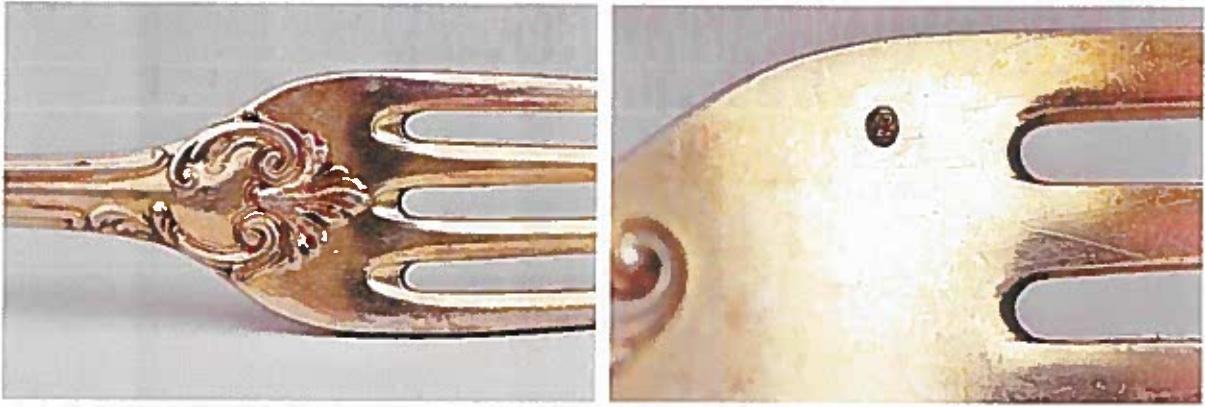
Pályázati azonosító: 204110/00787

A 19. század végi, egységes neobarokk stílusban készült, a Károlyi-család vésett grófi címerével díszített, aranyozott ezüst készlet összesen 24 db evőeszközt - 4 x 6 darab evőkést, kanalat, villát és teáskanalat - tartalmaz. Összsúlyuk 1318 gramm.

Az evőeszközökön igen gyakori a többféle készítői jelzés, mivel a használat során gyakran pótolni kellett hiányzó darabokat. Ezen a készleten háromféle ötvösjelzés is tanulmányozható. A kanalakon és villákon a bécsi Bernhard Amster-cég, a késeken és ezüst pengéjükön a párizsi Maison Odier jegyei láthatók. E készítői hitelesítőknél túl a teáskanalakon 950-es fémfinomsági és a Bachruch-cég forgalmazói jelzése tűnik föl. Mindegyik darabot egységesen 1872-1902 közötti pesti behozatali jellel is ellátták.

A készlet tudományos szempontból is hiánypótló, hiszen a bécsi cégtől (amelyhez ld. pl. Neuwirth, Waltraud: *Blühender Jugendstil – Österreich. II. Firmen und Marken*. Wien: Selbstverlag Neuwirth, 1991) ez idáig egyetlen darabot sem őrzött az Iparművészeti Múzeum.

Emellett a nagy múltú párizsi Maison Odier ötöscég „repertoárja” is új tárgytypusokkal bővült gyűjteményünkben. Eddig ugyanis csak egy háromdarabos kávékészlet, valamint néhány kávéskanál volt megtalálható ettől a jelentős, alapításával a 17. századig visszanyúló cégtől, melynek a Napkirály, XIV. Lajos mellett később Bonaparte Napóleon is visszatérő megrendelője volt.

A készlet kiemelt, főúri reprezentációs funkciójára a rávéssett címer mellett az is utal, hogy a finom kidolgozású, 950-es (magas ezüst finomságú) darabjait teljes egészében aranyozták. A készletet eladója műkereskedelemben vásárolta. A Károlyi-család leszármazottaitól kapott információi szerint a főtí kastélyban volt használatban ilyen evőeszközkészlet. Kutatásai alapján a pesti Károlyi-palotához való esetleges kapcsolódás sem vethető el, hiszen e palota 1932. novemberi aukciójának katalógusa az ezüstneműknél jellemzően újbarokk stílust említ. A 662-es tétel megemlíti egy Odier asztaldísz is, tehát legalábbis jelen volt Odier-ötösmű a pesti Károlyi-palota ezüstneműi között is.

A NKA Közgyűjtemények Kollégiumától a készlet megvásárlására az Iparművészeti Múzeum 800.000 Ft (azaz nyolcszázezer Forint) vissza nem térítendő támogatást nyert.

Az NKA által megítélt fenti összegből az Iparművészeti Múzeum az evőeszközöket megvásárolta, és az Ötvösgyűjteményben 2021.497.1-24. leltárszám alatt leltárba vette.

A megvásárolt és beletárolt készlet fölkerült a múzeum online adatbázisába, ld.:

<http://gyujtemeny.imm.hu/>

A pályázat szakmai beszámolója ugyancsak hozzáférhető a múzeum honlapján, az alábbi elérési útvonalon:

<http://www.imm.hu/hu/contents/39,P%C3%A1ly%C3%A1zati+besz%C3%A1mol%C3%B3k>

Ezúton is köszönjük a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiumának a nemzetközi ötvösség élvonalába tartozó cégek 19. század végi munkásságát reprezentáló, hiánypótló kiállítási darabok Iparművészeti Múzeum Ötvösgyűjteménye számára történő megvásárlásához nyújtott szíves támogatását.

Budapest, 2021. november 4.

Pandur Ildikó
főmuzeológus

Iparművészeti Múzeum Ötvös Főosztály